

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiliteva (Zapolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

„A közoktatást különválasztom a politikától“.

Angol rendszer a közép- és felsőiskolákban. — Tanfolyamok az írástudatlanok részére. — Radics Szeptán közoktatásügyi programja.

Beograd, nov. 19.

Egy órára ígérte Radics Szeptán, az új közoktatásügyi miniszter részletes nyilatkozatát, a kormány tagjaival folytatott tanácskozásai azonban a kora délutáni órákba nyultak és így jóval elmulott már két óra is, amikor elért a „Páris“ éttermébe, ahová az újságírókat kérte. Az idő előrehaladottsága dacára is a miniszter nem ült ebédhez, hanem ígérétenek megfelelően előbb interjú adott közoktatásügyi politikájáról a sajtó képviselőinek.

„A közoktatást különválasztom — mondotta többek között — a politikától és minden igyekezettel azon leszek, hogy a minisztérium működését politikamentessé tegyem. Pártpolitika helyett nemzeti szellemet vezetek be az iskolába.

Vukicssevity Velja elődöm lemondásáról a legkülönbözőbb hírek terjedtek el. Mivel a miniszterelnök részletesen ismertette azokat az okokat, amelyek leköszönését előidézték, közölni akarom a sajtóval a való tényállást. Vukicssevity meg kívánta akadályozni a szellemi proletariátus nevelését és ezért a gimnáziumok számát csökkenteni akarta. Elvben egyetértett a kormány a közoktatásügyi miniszter szándékával, a kivétel módját azonban rossznak találta. Ekörül támadtak azután nézeteltérések, amelyek a miniszternek a kormányból való kiválására vezettek. Magam is azt a nézetet vallom, hogy a gimnáziumok számát ésszerűen csökkenteni kell.

Helyükbe ipari és más szakiskolákat kell szervezni, az átalakulásnak azonban lassan és fokozatosan kell megtörténnie, hogy ne jelentsen nagyobb megrázkodtatásokat a tanulóifjúságra és a tanároknak. Az analabétáknak száma megdöbbentően nagy — folytatta érdekes nyilatkozatát — és ennek megszüntetését a lehetőség határáig, programomba vettem. A tanítóknak külön díjazást fogok biztosítani, ha a téli időjárás tartama alatt tanfolyamokat rendeznek az írástudatlanok részére.

A közép- és felsőiskolai oktatásnál bizonyos újításokat vezetek be. Angol rendszer szerint, nemcsak irodalmi munkára akarom az ifjúságot nevelni, hanem a közélet más hasznos ágára, iparra, mezőgazdaságra is. Tervem, hogy két-három órát naponta ilyenekkel is foglalkoztassam a középiskolai tanulóifjúságot.

Szigorúan ügyelni fogok arra, hogy az iskolát mentesítsem a politikától. A tanulóifjúság nem lehet tagja olyan egyesületnek, amely állami funkciókat vindikál magának. Közoktatásügyi politikám megvalósításához pénz szükséges, csakugy, mint a hadsereg fenntartásához. Idő is kell terveim kerestülviteléhez és csak, ha a két feltétel meglesz, valósulhatnak meg a reformok.

Meg kell mutatni az ifjúságnak — fejezte be nyilatkozatát — hogy az állam más szerepet szánt részükre, minthogy revolverrel és bombával felszerelve veszélyeztessék a rendet.“

Radicsék államtitkárságot kapnak a belügyminiszteriumban.

Beograd, nov. 19.

Tegnap este a minisztertanács ülése után Radics Szeptán hírlapírók előtt kijelentette, hogy a valóságnak megfelel az a hír, hogy pártja aspirál a belügyi államtitkári helyre. A párt erre az állásra dr. Pernár képviselőt jelöli.

Radics kijelentette a továbbiakban, hogy ebben az ügyben már folytatók a tárgyalások közte és Mak-

szimovity belügyminiszter között.

Ez azonban nem kategorikus követelés a részünkről — mondotta Radics — hanem pusztán gyakorlati okokból tett javaslat, mert ez által a belügyminisztérium könnyebben tudna eleget feladatainak. Egyébként teljesen méltányos a kívánságunk, minthogy a közoktatásügyi államtitkárságot a párt dr. Baszarics visszalépésével most elveszti.

A locarnoi szerződésnek nincsen oroszellenes céljuk.

London, nov. 19.

Chamberlain külügyminiszter be-terjesztette az alsóháznak a locarnói határozatok ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot. A miniszter részletes felszólalásban ismertette a szerződések létrejöttét és kifejtette, hogy a locarnói határozatok a békét fogják biztosítani. A teljes leszere-
lést — mondotta — sajnos nem vehették napirendre, mert a konferenciáról számos érdekelt állam távolmaradt és így erről a tárgyról

érdemleges vitába sem bocsájtkozhattak.

Mac Donald kérdést intézett Chamberlainhoz, hogy a locarnói szerződések blokkot jelentenek-e Oroszország ellen, vagy pedig Németország és Oroszország közötti kapcsolatok megszakítását célozzák és általában nem voltak-e burkolt formában orosz ellenes céljai.

Chamberlain határozott nemmel felelt és kijelentette, hogy ilyen politikát ő mindig elutasított magától. Mac Donald örömmel fogadta a választ.

Az angol alsóház ratifikálta a locarnoi egyezményt.

London, nov. 19.

Chamberlainnek a locarnói szerződés ratifikálásáról szóló javaslatát az alsóház 355 szavazattal 15 ellené-

ben elfogadta. Ennek értelmében az alsóház helyesli a locarnói szerződés megkötését.

Már nem az én személyem jelenti a fascizmust — mondja Mussolini.

Róma, nov. 19.

A kamara ülészakát tegnap nyitották meg, amelyen a hivatalos ellenzék részéről is többen megjelentek. Az aventini ellenzék teljesen távol maradt.

Mikor Mussolini belépett az egész kamara felállással ünnepelte, majd a kamara elnöke üdvözölte szerencsés megmenekülése alkalmából.

Ezután Mussolini lépett a szöszék-re és az ő beszédével nyitott meg a kamara ülészaka. Beszédében rámutatott a fascista kormány vívmányaira. Fejlesztették az ország gabonatermelését, rendbe hozták és rentabilissá tették a vasutakat, helyreállították az ország belső rendjét, rendezték Olaszország ame-

rikai adosságainak ügyét és megkötötték Németországgal a kereskedelmi szerződést.

„Ma már — mondotta Mussolini — egész Olaszország fascista. Ha én el is pusztultam volna, én már nem vagyok pótolhatatlan a fascista ideának, amely már nem személyhez kötött, hanem Olaszország boldogulásának egyedüli lehetősége.

Az ország külföldi vonatkozásaira nézve azt mondotta. „Olaszország békében akar élni, de ellenségeinknek nem szabad elfelejteni, hogy egy kézintesen két millió fiatal ember áll a hátam mögött. Ezt nem fenyegetésként mondom — de tudniok kell, hogy Olaszország egységes és maga tudja sorsát irányítani“.

Ma írja alá a király a hadirokkanttörvényt.

Beograd, nov. 19.

Alekszander király ma írja alá a hadirokkantokról szóló törvényt.

A törvényt az aláírás után a hivatalos lapban azonnal közlik és a mai nappal már érvénybe is lép.

A német kormány lemondása.

Berlin, nov. 19.

A locarnói szerződés ratifikálása után, hír szerint, lemond a kormány. Az új kormány rekonstrukciója olyan irányban fog kialakulni, hogy a baloldallal is szóhoz jusson az új koalícióban.

TÖZSDE

November 19.

Beograd. Berlin 1344—46, Bécs 795—94, Budapest 792, Bukarest 25³/₄, Genf 1088³/₄—89¹/₄, London 27380—55, Milánó 224³/₄—25¹/₂, Newyork 5640—37¹/₂, Páris 223¹/₂—24, Prága 16730—50.

Zürich. Berlin 12345, Budapest 72 90, Newyork 518³/₄, Milánó 2065, Prága 1537¹/₂, Wien 7310, Bukarest 240, Beograd 920, London 2513¹/₂, Brüsszel 2355.

Budapest. A terménytőzsde lanyhul. Buza 355, rozs 222, takarmányárpa 250, sörárpa 355, köles 190, zab 244, tengeri (régi) 270, (új) 168, repce 610, korpa 165.

Serrail tábornok jelentést tett a sziriai állapotokról.

Páris, nov. 19.

Serrail tábornok tegnap tett jelentést a sziriai állapotokról a kamara külügyi bizottsága előtt.

Serrail ismertette a pánizlám mozgalmat és a sziriai és afrikai mohamedán mozgolódások közötti okozati összefüggést.

Radics Szeptán, az új miniszter, átvette hivatalát.

Résztvett az esti minisztertanácson. — Változtatásokat kíván az indeminatásokon.

Beograd, nov. 19.

A tegnapi nap újra élénkséget hozott a politikai életbe Radics Szeptán, az új közoktatásügyi miniszter átvette a közoktatásügyi tereát és így a politikai körök ugyszólván egyetlen beszéd tárgyáa a horvát parasztszervező kormányba lépése volt.

Délután fél öt óra tájban Radics Szeptán megjelent a közoktatásügyi miniszteriumban, ahol Trifunovity Misa vallásügyi miniszter a közoktatásügyi miniszter eddigi helyettese fogadta. Trifunovity néhány fontosabb reszortkérdésről számolt be, majd átadta hivatalát Vukicssevity Velja utódjának. A vallásügyi miniszter a hivatali aktus befejezése után elhajtattott a vallásügyi miniszteriumba, míg Radics magához kérte Basszarietec államtitkárát és a kabinetfőnököt, akikkel hosszabb tanácskozott. Utána a miniszteri segédnél összegyűlt osztályfőnökök bemutatkozását fogadta. A miniszter barátságosan elbeszélgetett alantasaival és megjegyezte, hogy sok jót hallott róluk és rövidesen személyesen is meggyőződhet képességeikről. Főleg arra kérte a tisztviselőket, hogy minél élénkebb működést fejtsenek ki, mert ellensége az ügyek hosszadalmas intézésének. Személyi változtatásokat kerülni fog és csak akkor fog változtatásokat eszközölni, ha arra multhatatlanul szükség lesz. A mai, esetleg a holnap nap folyamán — mondotta — meglátogatja az egyes osztályokat, hogy áttekinthető képet nyerjen munkájukról.

Az este hat órától kilenc óráig a minisztertanács ülést tartott, amelyen már Radics Szeptán is résztvett. Az indeminatásokról folyt a vita, melynek során Radics kijelentette, hogy a törvénytervezeten bizonyos változtatásokat kíván. A kormány tagjai arra kérték Radicsot, hogy erre vonatkozó kívánságait közölje előbb a pénzügyminiszterrel és beszéljék meg együttesen, milyen mértékben teljesíthetők ezek. Az új közoktatásügyi miniszter megállapodott Sztojadinovity Milán pénzügyminiszterrel, hogy ma délután öt órakor találkoznak és megbeszélnek az indeminatásokon szükségesnek tartott változtatásokat. Radicsnak — hír szerint — főleg az államvasutakra vonatkozó rész ellen vannak kifogásai.

A magyar vállalatok jövő mérlegei. A magyar pénzügyminisztérium legutolsó rendelkezése szerint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok mérlegeiket a papirkorona számítás mellett pengő értékben is kötelesek elkészíteni. A vállalatok részvényeinek névértékét ugyancsak pengőben kell bejelenteni.

A végzet üldözi a cukorgyári bünszövetkezet tagjait.

Az életfogytiglanra elítélt Lifa Daniló meghalt. — Tizenegy elítélt közül már csak hat van életben.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 19.

Ezerkilenszázhuszonegy júliusában történt a beeskereki határban a cukorgyári kettős rablói korszak, amelynek tettesei állati kegyetlenséggel meggyilkolták és kifosztották a beeskereki cukorgyár pénztárosát és kocsisát. A bűnösök személyének kiderítésére indított nyomozás csakhamar teljes eredménnyel járt, amennyiben nemcsak, hogy kézrekerítette a gyilkosokat, hanem megállapította róluk, hogy a kettős rablói korszakon kívül még sorozatos rablások, gyilkosságok és lopások terhelik lelkiismeretüket. A további vizsgálat során kitűnt az is, hogy a cukorgyári gyilkosság tetteseinek számos bűntársuk volt, akikkel egész bünszövetkezet alakított. Egyre-másra kerültek esendörkékre az elfogottak vallomása alapján a bűnösök, akik évek hosszú során át veszélyeztették a Bácskai közbiztonságát. Kihallgatásuk során újabb és újabb adatokat szolgáltatott az igazságszolgáltatás kezére, amellyel lényegesen elősegítették a csendőrség munkáját.

A nyomozás ideje alatt a messzeágazó bünszövetkezet egyik tagját, aki részes volt a cukorgyári gyilkosságban is, szökése közben a csendőrök agyonlőtték és így elvette méltó büntetését, mielőtt még a bíróság ítélezhetett volna felette. Egy másik cinkostársával a tüdővész végzett a beeskereki fogházban, a harmadiknak, Szakula Vászának, a hóhérvölgybe jutott osztályrészül. A negyedik, Bugár Salamon, megszökött és évekig felderítetlen maradt a buvóhelye. A végzet azonban őt sem hagyta büntetlenül, utólrta a büntetés sújtó keze. A csendőrök felfedezték rejtekhelyét, üldözőbe vették és amikor látta, hogy nincs menekülés, a fogház helyett inkább a halált választotta: agyonlőtte magát. Előbb még egy gyilkossággal szaporította bűneseteinek számát, az utját álló Flutura Vása toráki gazdálkodót leszurta.

Tévesen értelmezik az új vasuti tarifát.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 19.

Nemrégiben jelent meg az új vasuti tarifa, amely szabályozta a teheráruforgalom díjszabását. A tarifa az áruközlekedés és a szállítási díjtételek terén az addig érvényben volt rendszertől eltérőleg újításokat vezetett be, amelyekkel orvosolni kívánta a sérelmeket és eleget igyekezett tenni az elhangzott kívánságoknak.

Az új vasuti tarifa többek között a kereskedők egyöntetű kérelmének engedve, kedvezményt engedélyezett a Szlavóniából jövő fának. A tarifa kimondja, hogy abban az esetben, ha a szállítmányokat Dalján—Bogojevón, vagy Dalján—Indián át továbbítják, vagy a faszállítás lebo-

A fatum most utólrta a bünszövetkezet ötödik tagját is. A földi igazságszolgáltatás, gyarló emberi munkává törpül, a kifürkészhetetlen sors, a magasabb rendeltetés akaratával szemben. Az életfogytiglani fegyházra ítélt Lifa Daniló, a Beeskerekre érkezett szüszavú jelentés szerint, a lepoglavai fegyházban meghalt.

Halálért halálbüntetést szabott a fatum. A kaszás szinte meglepő gyorsasággal pusztítja az emberiségből kivetkőzött bünszövetkezet tagjait, akik annak idején lelkiismeretfurdalás nélkül öltek és raboltak. Tizenegy elítélt közül már csak hatan vannak életben, öten eltávoztak oda, ahonnan nincs visszatérés. 1920-ban alakult a bünszövetkezet és öt év alatt már felére apasztotta számukat az Igazságos Bíró.

Lifa Danilót annak idején a cukorgyári bűnpörbe is bevonták társai. Az első alkalommal azonban tervük nem sikerült, mert az áldozatokat hozó halálkocsi nem indult el. Másodízben Lifa már nem vett részt a „vállalkozásban”.

Lifát az 1921. év decemberében lefolytatott elsőfoku tárgyaláson életfogytiglani fegyházra ítélték, mert 1920 április 19-én Farkasdinban meggyilkolta Markov Zsiva ottani gazdálkodót, ugyanezen év augusztusában kifosztotta Zsurin Jovan szárcsai földbirtokost, betört Braun Mór écskai gabonakereskedőhöz. félholtra verte a családtagjait és végül, mert néhány kisebb lopást követett el

Két éve Lepoglavara szállították az elvetemült bűnöst. A rabsors utólrta Lifát is, nem sokáig ette a reménytelenség keserű kenyerét. A fogház betegsége, a tüdővész hatalmába kerítette és rövid idő alatt végzett életével. Uzdinban lakó hozzátartozóit rövid jelentés értesítette, hogy Lifa Daniló életének 32-ik évében kielehelte bűnös lelkét.

Utólrta az igazság.

nyolításánál az említett két vonal egyikét használják, a kivételes tarifa 2/B. 29-es számú díjtételét számítják. Ennek dacára egyes bántási állomások, mint például Uzdin, a huszonnyolcas díjtételt állította be a fuvarlevélbe, aminek folytán a szállításért magasabb összeget számított fel. Az Oszijeken helyesen kiállított fuvarlevelet javította és tévesen egy magasabb díjat megállapító szakasz alapján határozta meg a fizetendő összeget, mint amennyit a tarifa helyes értelmezése esetén az illető tartozna.

A bántási gyáriparosok szövetsége a panaszok alapján az országos gyáriparos szövetséghez fordult egy beadvánnyal, amelyben közbenjárását kérte, hogy a közlekedésügyi minisztérium rendeletileg felvilágosítsa az állomásfőnököket a téves magyarázat helytelenségéről.

HIREK

— nov. 19.

Áthelyezés. Jorgovity Mirkót, a beeskereki katonai ügyosztály vezetőjét saját kérelmére a vrsaci szolgabírószákhöz helyezték át irodatisztnek.

Az első interpelláció Radics Szeptánhoz. Beogradból jel: Radics Szeptán közoktatásügyi miniszterhez ma délelőtt intézték az első interpellációt. Agatonovity (dem.) az interpelláló, aki egy Popovity nevű tanító áthelyezésének okairól kér felvilágosítást.

Elmaradt szvecsár. Beslity Nikola főmérnök családja ez évben, betegség miatt nem ünnepli házi patronusának ünnepét.

Az új lengyel miniszterelnök. Az új lengyel kormány megalakításával Rataj parlamenti elnököt bízták meg. Skrisinszky volt miniszterelnök a megbízatást visszaadta.

Öngyilkos lett egy tábornok felesége. Beogradban tegnap délután Kosztity Dragutin nyugalmazott tábornok felesége, Julka lysollal megmérgezte magát. Az öngyilkos asszony fiatal lánya nem régen halt meg és azóta az asszony buskomor lett. Tegnap egy óvatlan pillanatban azután elkövette végtetes tetteit.

Az izr. nőegylet estéiye. Az izr. nőegylet tegnap este a Balkán Bioskopban nagyszerű kabaré előadást rendezett, amelynek során a szereplők mindegyike tehetséggel és tudással állott a siker szolgálatában. A „Vasárnap este tizkor” című egyfelvonásosban Nyárai Rezső kipróbált, nemes művészete ezuttal is a maga teljességében és gazdagságában nyilvánult meg. Minden szava igaz és őszinte, egész játéka a verbeli művész alkotása. Forró taps jutalmazta K. Kovács Tili kiváló alakítását is, aki egyéniségének minden varázsával vívta ki nagy sikerét. Nyárai Rezsőné is kitűnően illeszkedett bele az előadás finom stilszába. Ágoston Ede kereskedő segédje jellegzetes vonásokkal diszitett alakítás volt és éles meglátásra vallott Török Ferenc színésze is. Braun Boriska és Kardos Juci bájosan és nagyon kedvesen, friss temperamentummal játszották meg szerepeiket. Ugyancsak nagy sikere volt a „Szenes leány, szenes legény” című egyfelvonásosnak, amelyben elsősorban Czinner Anikó játékát, nagyszerű táncait és énekét kell kiemelnünk. Ő és partnere Trebitsch Leó, akit már régebről elsőrendű műkedvelőnek ismerünk, a jókedv szikráival hintették tele a színpadot. Nyárai Rezső ebben a darabban is tökéletes volt és teljes illuziót tudott kelteni hatásos játékával Ágoston Ede is. A változatos műsort a két színdarabon kívül magánszámok töltötték ki, amelyek közül meleg elismerés kísérte Gussmann Adolfné gyönyörű énekét, Trebitsch Manó finoman előadott Bajazzo-prológusát, Nyárai Rezső művészi énekszámait és Maurics János kitűnően előadott dalait, míg a „Keresztretjvény” című ének és táncjelenettel Braun Boriska, Erdős Böske, Benó Irénke és Molnár Juci arattak frenetikus tapsokat, amelyekre graciózus, nagyon szép táncokkal és énekükkel mindenképen rá is szolgáltak. És last, not least, ötletes és végtelenül bájos volt Kardos Juci, aki mint konferanszié meleg kapcsolatot teremtett a nézőtér és színpad között és egy csapásra megnyerte magának a közönség szeretetét. A kitűnően sikerült előadást ma este megismétlik.

Kereskedelmi kapcsolatok az Egyesült Államokkal. A külügyminisztérium részletes átiratban közli a bánási kereskedelmi és iparkamarával a sanfranciskói SHS konzulátus jelentését az SHS—Egyesült Állambeli kereskedelmi kapcsolatokról és arról, hogy miképpen kell törekedni a kapcsolatok megszilárdítására. A konzuli beszámoló többek között figyelmezteti az SHS állambeli kereskedőket, hogy milyen ajánlatokkal keressék fel ügyfeleiket, helyesebben miképpen szereljék fel ajánlataikat. Nem elég — írja a jelentés, — hogy a kereskedők egyszerűen csak az árut illető ügyeket ismertetik, hanem szükséges az is, hogy közelebbi adatokat említsenek fel a cégről. Így feltétlenül megjelölendő, hogy a szállító cég törvényeszkéleg bejegyzett-e és mennyi az alaptőkéje. Milyen az áru minősége, részletesen kifejtve és szükséges megemlíteni azt is, hogy az árut ab San Francisko adják fel, vagy ab Milano és hogy a behajózás helyéig mennyibe kerül az áru, beszámítva a vám- és fuvar költségeket is. A konzul jelentése megjegyzi, hogy csak ilyen pontos adatokat tartalmazó kínálat alapján jöhetnek létre komoly amerikai kereskedőkkel érdemleges üzletkötések.

* **Fern Andra** ma a „Vörös lovas”-ban az Orientben!

Földrengés Olaszországban. Rómából jelentik: Toscanában erős földrengések éreztek, amelyek gyors egymásutánban ismétlődtek. A lakosság a szabadba menekült és félelmében ott töltötte az éjszakát.

Budapest sötétben. Budapestről jelentik: Tegnap délután öt óra tájban sötétségbe borult Budapest nagy része és csak este tíz óra után gyulladtak ki újra a villanylámpák. Az elektromos művek központi szivattyú telepén bedugult az egyik szivattyú és ennek következtében történt az üzemzavar. A színházak és a zeneakadémia előadásai elmaradtak. A kávéházakban gyertyák mellett ültek a vendégek. A nemzetgyűlés is gyertyavilág mellett folytatta ülését.

Bűnös honatya. Rómából jelentik: Tamen és Molinelli kommunista képviselőket azzal vádolják, hogy Ancona mellett egy vasuti fülkében erőszakot követtek el egy védtelen asszonnyal szemben. Tamennek sikerült tisztázni magát a vád alól. Molinelli kiadatásáról ma dönt a nemzetgyűlés fegyelmi-bizottsága. Kiadatása után azonnal letartóztatják.

Új vámilletékek a bőrárakra. A pénzügyi bizottság tarifaszekciója ma délelőtt ülést tartott, amelyen a 67-ik szakaszt vitatta, amely a bőrárak vámjáról intézkedik. A boeskorok behozatali vámját kétszázról százötvenre, a kettős talppal ellátott boeskorok vámját 300-ról 200 dinárra szállította le. A sevrócipők vámját 320-ról 430-ra emelte fel.

Háromezer dinár pénzbírságra ítélt mézáros. Hilbert János bejegyzettidjuradi mézáros a legutóbbi vásáron — mint annakidején megírtuk — romlott kolbászféléket árusított. Másnap az egyik vevője feljelentésére a központi főszolgabíró-ság részéről hatósági bizottság szállított ki Hilbert műhelyébe, ahol husz kilogramm romlott, penészes és büzös kolbászfélét kobozott el. A lelkiismeretlen mézáros ellen ezenkívül megindult a büntető eljárás is. Ma ítélték meg a központi főszolgabíró-ság és rendőrbírói ítélettel háromezer dinár pénzbírsággal sújtotta közegészségügyi kihágásáért.

Egy költő, akit hazatoloncolnak.

Beograd, nov. 19.

Valósággal Dostojevskij alakjai közül való Njevity Timó szerb költő, akinek ügye néhány nap óta foglalkoztatja a beogradi sajtót a rendőrség egy döntése folytán. Njevityet a rendőrség kényszerutlevéllel illetőségi helyére, Dalmáciába akarja toloncoltatni még pedig humanitárius okokból. Njevitynek ugyanis lakása nincsen — a Topesider szik-

lái között húzta meg magát nyáron, meg a park bokrai között. — Beogradban télen át elpusztulna, míg illetőségi helye köteles ellátni. A rendőrség méltatja a költő érdemeit, de őket természetesen törvények és rendelkezések irányítják.

Tegnap Baconsity Rude dalmáciai képviselő interveniált a belügyminiszternél ebben az ügyben és méltatva Njevity Timó hazafias és írói érdemeit, tiltakozott az ellen az eljárás ellen, amit vele szemben tanúsítottak.

* **A Balkán Bioskopban** kerül bemutatásra *Ábel Ganse* világfilmje a „Száguldó kerék”, a jelenkor filmje 2 részben. *Severin Mars, a világ-hírű francia színművész* utolsó mesterműve. A csodálatos szépségű mű, mely a művészi és technikai kultúra legmagasabb fokán áll, az egész világon a legnagyobb sikert aratta. Az újságok lelkes írásai Ábel Ganse nagy filmjéről nem hogy túlzottak lennének, de meg sem tudják közölni a valóságot. A „Száguldó kerék”, melynek elkészítése a francia színjátszás büszkeségének *Severin Marsnak életébe került*, valóban a legtekélyesebb művészet, amit emberi szív és agy elképzelt. I. rész szombaton és vasárnap. II. rész hétfőn és kedden. Jegyek már kaphatók!

* **Orvosi hír.** Dr. Kinstler H. fül, orr és gége specialista és operateur, orvosi működését megkezdte Velikibecskereken és rendel Beogradszka (Écskai) utca 4. szám alatt. Telefon 172. szám

Büntet a lakásbíró-ság. A becskeri elsőfokú lakásbíró-ság a legutóbbi tárgyalásokon büntető ítéleteket is hozott. Így Rajity Sándor szepszkiitebeji gazdálkodót azért, mert a házában kiürült lakást engedély nélkül birtokba vette, a korábban lakott helyiségeket pedig istállóalakította át, ezer dinár pénzbírsággal sújtotta, azonkívül pedig kötelezte, hogy a jogtalanul igénybevett lakást kiürítse, az istállót pedig újra lakás céljaira építse át. Lufi Józsefné becskeri lakost még régebben ötezer dinár bírságra ítélt, mert a házában másnak kintalt lakásból egy részt fallal magának kerített el. A másodfokú lakásbíró-ság a büntetést ezer dinárra szállította le.

Munkában a tolvajok. Baumstark Lipót banatszkideszpotováci földbirtokos feljelentést tett az ottani csendőrségben, hogy ismeretlen tettesek ellopták két darab, hater ezer dinárt érő ponyváját, amelyet eséplőgépek letakarására használt.

Késelés. Noviitebejen Fekete Imre vendéglőjében Pál András összevesztett Buki János földműveslegény-nyel. A veszekedés hevében Buki bieskát rántott és balkarjára megszurta ellenfelét. A késelő földműves ellen megindult az eljárás.

* **Új temetkezési intézet.** Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Velikibecskereken, Car Dusanova (Váraljai) u. 12. szám** alatti saját házában „Viktoria” cím alatt a mai kornak megfelelő modern temetkezési vállalatot létesítettem. Elvállalok temetkezéseket és annak teljes rendezését, hullaszállításokat úgy helyben mint vidéken a leglelkismeretesebb és legfigyelmesebb kiszolgálás és szolid árak mellett. Tisztelettel Meleghy A. Pál.

Egy szilvaszállítmány Odisszeája. A müncheni SHS főkonzul gazdasági jelentésében részletesen ismerteti a Németország és az SHS állam közötti kereskedelmi viszonyokat és ezzel kapcsolatosan azokkal a nehézségekkel, amelyek a kivitel fellendülését megnehezítik, sőt a már megteremtett export lebonyolítását megbénítják, a jelentés felemlíti, hogy az SHS állam kivitele főleg azért gravitál nehezen Németország felé, mert a közlekedési eszközeinek főleg a vasut nem helyez nagy súlyt az áru gyors leszállítására. Példának emondja, hogy egy szerbiai cég üzletet kötött egy müncheni ügyféllel három vagon szilva szállítására. Három napi várakozás után a szerbiai kereskedő csak két vasuti kocsit kapott, amelyek az áruval ke- rek öt napig utaztak a határig, míg onnan a hosszabb utat Münchenig három nap alatt tették meg. A három napi várakozási időt beszámítva, az áru tizenegy napig hevert és ez alatt — persze — elromlott. A vevő nem vette át a szállítmányt és a feladó kénytelen volt azt potom áron a müncheni piacon értékesíteni. Az elszenvedett kár hatvanezer dinár volt. A jelentés egyedüli gyógyírként a teheráruforgalom megjavítását tartja és ettől várja a kivitel fellendülését.

* **Fern Andra** a „Vörös lovas”-ban ma az Orientben!

Operációval gyógyítják a szivgöresőt. Budapestről jelentik: Néhány nap óta Budapesten tartózkodik Carl Wenckebeck orvosprofesszor, Európa egyik legismertebb belgyógyásza, aki szenzációs érdekességű felolvasást tartott a szivgöres gyógyításáról. Az előadás keretében a szivgöres újabb gyógyítási módjairól adott számot és a híres tanár azt az álláspontot fejtette ki, hogy egyelőre nem a teljes gyógyulás előidézése körül folynak eredményes kísérletek, hanem az orvostudomány a fájdalom csillapítására törekszik. Különben jelentős eredményeket értek el ebben az irányban operatív beavatkozással, amely azt az irányt követi, hogy előbb pontosan felkutatja az orvos a szivgöres által okozott fájdalmakat közvetítő idegpályákat és amikor ezeket hátszalpontosággal felismerte, akkor a legnagyobb precizitással elvágja ezt az idegszálat. Elmondotta a bécsi tanár, hogy három-négy éve folynak ezek a kísérletek és az első ilyen operatív beavatkozás kedvező eredményét egy román professzor mutatta be. Ezeknek a kísérleteknek a tökéletesítésére az szükséges, hogy az idegrendszer az eddiginél is fokozottabban megismerjék. A professzor kijelentette még, hogy nemcsak az állatokon, de az embereken végzett kísérletek is kiváló eredményeket biztosítsanak.

A milliárdos csavargó. A kaliforniai San Diego egyik külvárosában a napokban egy rendőr igazolásra szólított fel egy rongyokba burkolt idősebb embert, aki egy padon aludt. A csavargót, aki nem tudta magát igazolni, a rendőr bekísérte a rendőrkapitányságra, ahol csakhamar letartóztatták és közveszélyes munkakerülés miatt nyolc napi fogházbüntetésre ítélték. Az öreg csavargó másnap a börtönőrrel levelet küldött a fogház igazgatójának, melyben a következőket írta: „Becsés tudomására hozom, hogy Edwin Brown vagyok. Negyvenhárom gyáram, hatvankét házam és négy hatalmas földbirtokom van, amelyeknek értéke több mint negyven millió dollár. Miután a magánzárkában való tartózkodás nem mondható kellemes szórakozásnak, kérem, helyezzenek újból szabadlábra és értesítsenek, ha óvadékot kell letétebe helyeznem”. A levél nem maradt hatás nélkül, mert az igazgató azonnal felkereste a csavargót magánzárkájában, őszinte sajnálkozását fejezte ki a kinos félreértés miatt és Edwin Brown, a koldusnak öltözött milliárdos csakhamar a fogházigazgató társaságában hagyta el a börtönt. Másnap azután a san diegoi városházán előkelő látogató jelent meg. A külön milliárdos személyesen felkereste a polgármestert, hogy elmondja neki kalandját, amely egyúttal érdekes ünnep volt számára, mert éppen századszor tartóztatták le a csavargás és munkakerülés miatt.

Sport

ZsAK-Szlávija szombati Katalin-estélyén a következő játékosok tartoznak mint rendezők megjelenni: Ács, Vastag, Gólik, Schnitzer, Klénai, Bischof, Szigeti, Gyólai, Birner, Horváth, Tell, Hadrián. A fentnevezett rendezők tartoznak pont 8 órára a „Klub”-kávéház termében szombaton megjelenni, ahol a további utasításokat kapják.

Football.

Az Mtk. december 19. és 20-ikára két mérkőzést kötött le Beogradban a Jugoszláviával. Az OTT azonban csak abban az esetben engedélyezi ezt a metset, ha előzőleg valamelyik magyar csapat játszhatik Szubotícán. Az Mtk. és a Jugoszlávia most tárgyalásokat folytatnak ebben az irányban.

Birkosus.

Ismét nagy tömeg fog indulni a Kadima S. C. házi birkozóversenyén. A rendező egylet 20 birkozót állít a szőnyegre. Azonkívül meghívta a ZsAK-Szláviját is, akik részvételére biztosan számít a rendező egylet.

Vivas.

Tegnap folyt le Budapesten a Nagy Béla vivóverseny, amelynek a következők a helyezettei: 1. Szécsy László 6 győzelem. 2. Pecsauer Atilla 6 győzelem. 3. Meixner György 4 győzelem. Polányi 4, Schröder 4, Kovács Andor 4, Gfeller 4, Varga (Bbte) 3 és Pecsner 1 győzelem.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel JUHÁSZ FERENC.

Orient Bioskop

Csütörtökön, nov. 19-én 5, 7 és 9 órákor
Pénteken, nov. 20-án 5, 7 és 9 órákor

Pénztárnyitás: d. e. 10—12-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

Fern Andra

„A vörös lovas“

c. kalandor filmdrámában, 6 felvonás.

Jön! HARRY PIEL Jön!

Társat keresek

kevés tőkével egy forgalmas helyen fekvő jólmenő fűszerüzlethez. — 2475

Cím a kiadóhivatalban.

A Lukics-féle szappangyárban kiadó

két irodahelyiség, egy kézraktár és egy raktár. 2461

Érdeklődni Ljubisa Pichertnél lehet Hajduk Veljkova (Meretz) utca 31.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Chamottégla és chamottföld raktáron.

Özv. Guttman Jakabné és Fiai
Velikibecskerek. 2408

Elegánsan butorozott

különbejárati utcai szoba azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Gazdasági könyvjegyzéket

három dinár postabélyeg beküldése ellenében küld 2452

Garamszeghy Dezső
könyvkereskedő, Novivrbász.

Telefon 313. Tisztelt vevőink tudomására hozzuk, hogy Telefon 313.
rövid-, kézmű- és szövöttáru nagykereskedésünket

Alekszandrova utca 9 szám alatti saját házukba (néhai Weisz Hermann-cég üzlethelyisége, helyezettük át és ezentul cikkeinknek kicstnyben való eladásával is foglalkozunk. Velikibecskerek, 1925. évi november havában.

NAGYBECSKEREKI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSULAT.

Ingyenes műhímzési tanfolyam



az eredeti „SINGER“-varrógépeken, amely f. évi november hó 23-án veszi kezdetét Velikibecskerekben, Pupinova (Árpád) utca 13. sz. alatt, a Szobcsák-féle „Fehér galamb“-vendéglő külön termében. Kéretik a t. közönség, hogy ezen tanfolyamon minél tömegesebb számban résztvenni sziveskedjenek. Ezen tanfolyamon különféle kézimunkák, u. m.: horgolás, aszur és szines selyem műhímzés munkák lesznek tanítva.

Tisztelettel 2476

„SINGER“-varrógépek Bourne & Komp. Newyork.
Főképviselet VELIKIBECSKEREK.

Folytonégő kályhák részére legalkalmasabb prima, teljesen salakmentes

angol antracit

2428 kapható
Steinitzer Géza cégnél
Velikibecskerek.

Eladó
KÉT TEHERAUTÓ

„Fiat“ és „Büssing“ gyártmány, teljesen jó állapotban, új tömör gumival, hordképessége 4000 kg
EGY LUKSZUSAUTÓ hétélűes. Mindhárom kocsi teljesen átjavítva.
Dungyerszky sörgyár. 2437

Egy használt
szürke télibunda

macskabélissel, opposun sálgallérral jutányos áron eladó.
Megtékinthető: Horváth szücsnél, Car Dusanova (Váraljai) u. — 1948

EREDETI **Dániel olajfestmény Sv. Nikola**

eladó. — Megtekinthető naponta d. u. 3—5 óra közt Veresmartiova (Uri) utca 23. szám alatt. 2255

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálat és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).
Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.